

a maga egészében ellenőrzése alatt tartani, a hatalmával netán visszaélő kormányt káros utjában megállítani s a felelősséget vele szemben teljes mértékben érvényesíteni.

A FIATALKORUAK BIRÓSÁGA.

Irta: Dr. EDVI ILLÉS KÁROLY.

I. A fiatalkoruak biráiról és a fiatalkoruak bünügyeiben követendő eljárásról szóló törvénytervezet nagy czáfolata Madách híres mondásának: «Mily könnyü törvényt írni pamlagon.» Dehogyn könnyü. Törvényt írni a legnagyobb feladatok közé tartozik. Művészet az, a melyhez nemcsak nagy tudás, hanem különös képesség is szükséges. A feladat pedig annál nagyobb, ha a törvény alkotójának bizonyos tekintetben uttörő munkát is kell végeznie. Ilyen uttörő munka a fiatalkoruak bünügyeiben követendő eljárás szabályozása. Érthető tehát, hogy ez egyelőre nem sikerült.

Már a tervezet czime sem födi annak tartalmát. A fiatalkoruak «bünügyeiben» követendő eljárás olyan eljárás szabályozását jelenti, a melynek tárgya büntetendő cselekmény, passzív alanyai pedig büntetendő cselekményt elkövető egyének. Fiatalkoruakról lévén szó, e körből a 12 éven aluli gyermekek, kik ellen sem vád nem emelhető, sem bünvádi eljárás nem indítható (Bn. 15. §.), s a kik ennél fogva büntetendő cselekményt el sem követhetnek, már eleve ki vannak zárva. De ki vannak zárva azok a fiatalkoruak is (Bn. 16. §.), a kik büntetendő cselekmény miatt felelősségre vonhatók ugyan, de ilyet nem követtek el: mert hiszen bünügyi eljárás ezek ellen sem indítható. Már pedig a tervezetnek 1. §-a kimondja, hogy a fiatalkoruak birái teszik meg az oly kiskoru egyének érdekében szükséges intézkedéseket is, a kik tizenkettedik évük betöltése előtt a büntető jogszabályok által tiltott cselekményt követtek

el (gyermek), továbbá védő- és óvintézkedéseket tehetnek egyéb kiskoru érdekében is, habár büntetendő cselekményt nem követtek el. Nyilvánvaló, hogy ez nem a fiatalkoruak bűnügyeiben követendő eljárás.

Ettől tehát ezuttal eltekintek. Tüzetesebb vizsgálat tárgyává a tervezetnek azokat a rendelkezéseit teszem, a melyek meghatározzák, hogy kik vannak hivatva a fiatalkoruak bűnügyeiben eljárni és érdemleges határozatokat hozni. Ezek a fiatalkoruak bírái.

Végig kell mennünk az egész tervezeten, hogy világos és tiszta képet nyerjünk arról, kik voltaképen első fokon a fiatalkoruak bírái. Megkísérlem a tervezet erre vonatkozó rendelkezéseit átnézhető sorozatban feltüntetni.

A fiatalkoruak bűnügyeiben elsőfokulag hat különböző bíróság volna hivatva eljárni, mindegyik más-más hatáskörrel. E bíróságok a következők:

1. A törvényszék, mint büntető bíróság, ítéldbírái közül az igazságügyminiszter által kijelölt egyes bíró (1. §.);
2. a törvényszéki székhelyeken kívül lévő járásbírók közül ítéldbírái közül kijelölt egyes bíró (1. §.);
3. a fiatalkoruak törvényszéki felelbbviteli tanácsa, mint három tagból álló társas bíróság (32., 37. és 44. §§.);
4. a sajtóügyi esküdtbíró (32. és 37. §§.);
5. a törvényszék vádtanácsa (36. §.);
6. rendőri büntetőbíró (66. §.).

E hat különböző forum között vannak megosztva mindazok a bűnügyek, a melyek a Bp. Élt. 15—19. §-ai szerint az esküdtbíró, a törvényszék, a járásbíró és a közigazgatási hatóság, mint rendőri büntetőbíró hatásköréhez vannak utalva. Kérdés, hogy miként osztotta meg a tervezet a fiatalkoruak által is elkövethető minde büntetendő cselekményeket a fiatalkoruak bűnügyeiben eljárni hivatott hat elsőfoku bíróság között.

II. A törvényszék ítéldbírái közül kinevezett egyes bíró hatásköréhez a következő bűnügyek tartoznak: a) A Bp. Élt.

15., 16. és 17. §-ai szerint az esküdtbiróság és törvényszék hatásköréhez utalt büntettek és vétségek (2. §.), kivéve a 32. §-ban meghatározott eseteket; *b)* a törvényszék székhelyének területén elkövetett azok a vétségek és kihágások, a melyek a törvényszék székhelyén kívül a járásbiróságoknál működő fiatalkoruak bírója hatásköréhez tartoznak (2. §.).

A törvényszék székhelyén kívül levő *járásbiróságnál működő egyes bíró* hatáskörébe a következő bűnügyek tartoznak: *a)* A Bp. Élt. 18. §-a szerint a járásbiróság hatásköréhez utalt vétségek és kihágások (2. §.); *b)* a Ktk. 62., 63. és 66—68. §-aiban meghatározott csavargás és koldulás, a melyek egyébként a Bp. Élt. 19. §. szerint a közigazgatási hatóság hatáskörébe tartoznak (1. §. 2. p.); *c)* ama fiatalkoruak kihágásai, a kiket a rendőri büntetőbiróság átad (1. §. 3. p. és 67. §.); *d)* a szülőknek, gyámoknak, gondnokoknak és felügyelőknek a Ktk. 64. és 66. §-ai szerint büntetendő kihágásai (1. §. 4. p.). Utóbbiakat illetőleg azonban méltán kérdezhetjük, hogy miként jutnak e nagykoru személyek a fiatalkoruak részére berendezett bűnvádi eljárás keretébe.

A *fiatalkoruak törvényszéki tanácsa* mint elsőfoku bíróság hatásköréhez azok a bűnügyek tartoznak, a melyeket a fiatalkoruak bírója a következő esetekben hozzá átesz: *a)* ha egy évet meghaladó fogház vagy államfogház kiszabása látszik kívánatosnak; *b)* ha a 15-ik évét már betöltött fiatalkoru oly büntetendő cselekményt követett el, a melyre a törvény halál- vagy öt évet meghaladó fegyházbüntetést állapít meg (32. §. 1. és 2. p., 37. és 44. §§.).

Az *esküdtbiróság* hatásköréhez a fiatalkoruaknak sajtó utján elkövetett büntetendő cselekményei tartoznak (32. §. 3. p. és 37. §.). A javaslat itt hivatkozik a Bp. Élt. 15. §-ának 2. pontjára, mely szerint sajtóügyekben esküdtbiróság előtt tartandó meg a főtárgyalás, de mellőzi a 16. §-ra való hivatkozást, holott ennek 2. bekezdése szerint szintén az esküdtbiróság hatásköréhez tartoznak a nyomtatvány utján elkövetett rágal-

mazás és becsületsértés bizonyos esetei. Vajjon azt jelenti-e ez, hogy az utóbbi sajtóvétségek, ha fiatalkoru követte el, nem tartoznak az esküdtbiróság hatásköréhez? Tehát ekkor hová tartoznak? A fiatalkoruak törvényszéki tanácsához aligha, mert a 32. §. 1. és 2. pontja e vétségeket nem fődí. Tehát a fiatalok törvényszéki birájához. Ebben azonban nincs logika, mert semmi észszerü oka sincs annak, hogy midőn a javaslat a sajtóvétségeket általában az esküdtbiróság hatáskörébe utalja, ugyanekkor ezek egy részét a törvényszék kikerülésével az egyes bíró hatáskörébe tartozónak mondja ki.

A *vádtanácsnak* is szerepet juttat a javaslat a fiatalkoruak biráskodásában. E szerep nem az, a mit a Bp. a vádtanács részére kijelöl az által, hogy ez a vádiratot megvizsgálja s az eredményhez képest pl. megszünteti az eljárást vagy vád alá helyező határozatot hoz, mely után következik a főtárgyalás. A javaslat érdemleges biráskodási jogot ád a vádtanácsnak, mert megengedi, hogy az a fiatalkoruaknak törvényszékhez és esküdtbirósághoz utalt bünügyeiben (32. §.), a főtárgyalás kitüzése előtt zárt ülésben a fiatalkoru nevelő intézkedését elrendelő véghatározatot hozzon (36. §.). A javaslat e helyen hivatkozik a 16. és 17. §-okra, a melyek értelmében a vádtanács véghatározatot hozhat. Ez azt jelenti, hogy a vádtanács a bünösség kimondásának mellözésével megteheti a Bn. 16. és 17. §-ai szerinti intézkedéseket, a fogház, államfogház és elzárás kivételével és így határozatlan ideig tartó javító nevelést is rendelhet el. Mindezt pedig esetleg a fiatalkoru meghallgatása nélkül is megteheti, mert a 36. §. e részben csak azt követeli, hogy a vádtanács, «a mennyiben szükséges», véghatározatát a kir. ügyész, a fiatalkoru vagy törvényes képviselője meghallgatása után hozza meg. A vádtanács tehát érdemleges tárgyalás nélkül és a nélkül, hogy a fiatalkorut meghallgatta volna, nevelőintézkedés czimén több évre megfoszthatja azt szabadságától.

A *rendőri büntetőbiróság* hatásköréhez a fiatalkoruakat ille-

tőleg is azok a kihágások tartoznak, a melyeket a Bp. Élt. 19. § a és más külön törvények a közigazgatási hatóság hatáskörébe utalnak. A tervezet 66. §-a szerint e hatásköri szabály alól ki vannak véve «az 1. §. 2. pontjában megjelölt kihágások». Ezek, a mint láttuk, a fiatalkoruak által elkövetett csavargás és koldulás (Ktk. 62., 63., 66—68. §§.). Az 1. §. 4. pontja azonban a szülőknek, gyámoknak stb. a Ktk. 64. és 66. §-ai szerint büntetendő kihágásait is kiveszi a rendőri büntetőbiróság hatásköréből s a fiatalkoruak járásbirósági birájának adja át. Hogy történt mégis, hogy a 66. §. az utóbbiakat nem említi a kivett esetek között, miként ezt az 1. §. 2. pontjában említett kihágásokkal tette? A hogy ma az 1. és 66. §§. rendelkeznek, ebből az következnek, hogy a Ktk. 64. és 66. §-aiban meghatározott kihágások egyidejűleg a fiatalkoruak birájának s a rendőri büntető birónak hatásköréhez is tartoznak.

Ime felvonultattuk a fiatalkoruak elsőfoku biráit és megismertük ezek hatáskörét. A kép teljességéhez azonban még hozzátartozik annak megismerése, hogy minő érdemleges határozatokat hozhatnak e bíróságok.

III. A Bn. 16. és 17. §-ai taxative felsorolják azokat az intézkedéseket, a melyeket a fiatalkoruak bűnügyeiben eljáró bíróság tehet, s a melyek egy része óvó, más része nevelő és büntető természetű intézkedés.

Ez intézkedések a következők: *a)* Ha a büntetendő cselekményt elkövetett fiatalkoru a miatt nem vonható bünvádi felelősségre, mert nem volt meg a büntethetőséghez szükséges értelmi és erkölcsi fejlettsége, ez esetben a bíróság az illetőnek házi felügyelet alatt tartását, házi vagy iskolai megfenyítését vagy javító nevelését rendelheti el (Bn. 16. §.); *b)* ha a fiatalkorunak megvolt a kellő értelmi és erkölcsi fejlettsége, ez esetben dorgálás, próbára bocsájtás, javító nevelés, fogház, államfogház vagy elzárás állapitható meg ellene (Bn. 17. és 33. §§.). Az előbbi esetben a bűnösség kimondása nélkül teszi meg intézkedését a bíróság, tehát a bűnösség kimondása nélkül

határozatlan időre javító intézetbe is küldheti a fiatalokú vádlottat; az utóbbi esetben a bűnösségnek ítéletben való kimondása előzi meg az intézkedést, kivéve a próbárabocsájtást, mely esetben a bíróság végzéssel határoz.

Mint hogy a Bn. II. fejezete az az alaptörvény, a melynek keretében a fiatalokúakra vonatkozó eljárást szabályozni kell, az e tárgyban készült tervezettől első sorban megkivánhatjuk azt, hogy az összhangzásban legyen ezzel az alaptörvény nyelv. Ennek azonban éppen az ellenkezőjét látjuk.

A Bn. szerint a bűnvádi felelősségre vonható fiatalokúakra nézve tehető minden intézkedést kontradiktórius eljárásnak kell megelőznie, s a próbárabocsájtást kivéve mindegyik esetben meg kell állapítani a vádlott bűnösségét. Azt is ítélettel kell kimondani, hogy a fiatalokú nem birt a büntethetőséghez szükséges értelmi és erkölcsi fejlettséggel, és így a Bn. 16. §-a alapján tehető intézkedések is ítélet folyományai.

Mit mond ezzel szemben az új tervezet?

A fiatalokúak egyes bírása kétféle véghatározatot hozhat. Az egyik *ítélet*, a másik *végzés*. Ítéletet akkor hoz, ha fogház-, államfogház- vagy elzárás-büntetést alkalmaz, vagy ha a vádlottat minden más intézkedés nélkül felmenti (30. §. 1. p.). Más esetekben végzéssel határoz (30. §. 2. p.). Melyek e más esetek és miként kell ezekben véghatározatot hozni: ezt megtudjuk a 16. és 17. §§-ból. Ezek szerint a fiatalokúak bírása, a fiatalokú meghallgatása után, de alakszerű tárgyalás nélkül s a bűnösség kimondásának mellőzésével a következő intézkedéseket teheti: a) elrendelheti a Bn. 16., 17. és 33. §§-ban meghatározott intézkedéseket a fogház, államfogház és elzárás kivételével, tehát: házi vagy iskolai fenytéket, dorgálást, próbára bocsájtást és határozatlan ideig tartó javító nevelést állapíthat meg; b) csekélyebb súlyu esetekben a Bn. szerint alkalmazható intézkedések helyett elrendelheti, hogy a fiatalokú hozzátartozóinak azzal a figyelmeztetéssel adassék vissza, hogy máskor jobban vigyázzanak reá, — továbbá hogy a fiatalokú a napnak reggel nyolcz órától este nyolcz

óráig terjedő szakában három órától tizenkét óráig terjedhető időre a bíróság helyiségében, az élelmezés korlátozásával vagy elvonásával, őrizetben maradjon (16. §.); c) elrendelheti, hogy a mennyiben a javítóintézetben vagy fogházban levő fiatalkoru csekélyebb súlyu vétséget követett el, e miatt az intézet igazgatója fegyelmi fenyítéket alkalmazzon (17. §. ut. bek.).

Ez nyilván hatályon kívül helyezése a Bn. alapvető rendelkezéseinek, melyek szerint kontradiktórius tárgyalás nélkül s a bűnösség kimondásának mellőzésével még a fiatalkoruakról sem lehet a bírónak érdemlegesen intézkedni. A javaslat szerint e garanciális feltételek mellőzésével hozhat a bíró oly véghatározatot is, a melylyel több évre megfosztja szabadságától a javító intézetbe utalt fiatalkorut. A Bn. szerint alkalmazható intézkedéseken kívül tervezett új intézkedések e mellett teljesen értéktelenek, mert a gyermekével nem törődő szülő aligha fogja komolyan venni azt a figyelmeztetést, hogy máskor jobban vigyázzon reá, a bíróság hivatalos helyiségében tervezett nappali őrizetbe vétel pedig, koplalással vagy a nélkül, legtöbbször inkább komikus, mint komoly hatást ígérő rendszabály volna.

A fiatalkoruak egyes bírója által hozható véghatározatok tehát nemcsak lényegesen eltérnek a Bn.-tól, hanem önmagukban is tarthatatlanok és élelképtelenek. Nem szerencsésebb a tervezet a fiatalkoruak társas bíróságai által hozható véghatározatokat illetőleg.

A fiatalkoruaknak a törvényszékhez és esküdtbírósághoz utalt bűnügyeiben e bíróságok: «az e törvényből folyó eltérésekkel . . . a Bp. szabályai szerint járnak el.» Ezt mondja a 32. §., mely a fiatalkoruaknak a társas bírósághoz utalt ügyeit felsorolja. Az ezt követő §§-ok a vád képviseletéről, a védelemről, a vádtanács hatásköréről s a fiatalkoruak bűnügyeinek más bűnügyekkel való kapcsolatáról rendelkeznek, a fejezet végén levő 40. §. pedig kimondja, hogy: «egyebekben a II. fejezet szabályai a fiatalkoruaknak a rendes bíróság hatáskörébe utalt bűnügyeiben is megfelelően irányadók». E II. fe-

jezetben vannak a már ismertetett 16., 17. és 30. §§., a melyek a fiatakoruak bűnügyeiben hozható véghatározatokról szólnak. A kérdés tehát már most az, hogy a törvényszék is csak végzéssel határoz-e azokban az esetekben, a melyekben az egyes bíró végzéssel intézkedik, avagy a Bp. és a Bn. rendelkezéseinek megfelelően ítéletet hoz s a bűnösség megállapítását csak a próbára bocsájtás esetén mellőzi. Valószínű, hogy a tervezet III. fejezetét az utóbbi értelemben kell magyarázni, ez azonban a rendelkezésekből világosan ki nem tűnik, a 40. §. folytán pedig teljesen kétségessé válik.

Csak az bizonyos, hogy ezekben az ügyekben a *vádtanács* előleges tárgyalás nélkül s a bűnösség kimondásának mellőzésével ugyanoly tartalmu végzéseket hozhat, a minőkre a 16. és 17. §§. a fiatakoruak egyes bíróját feljogosítják. Ítéletet a vádtanács nem hozhat, de a nélkül is hosszabb időre megfoszthatja szabadságától, és pedig esetleg meghallgatása nélkül, a fiatakoru vádlottat.

Legfeltűnőbb az eltérés a Bn. és a tervezet rendelkezései között abban a kérdésben, hogy minő intézkedéseket tehet a *rendőri büntetőbíró* a kihágást elkövető fiatakoruval szemben. A Bn. 33. §-a szerint a rendőri büntetőbíró általában megteheti mindazokat az intézkedéseket, a melyeket a 15—17. §§. szerint a fiatakoruak bírója megtehet. Kivételek csak a következők: *a)* fogház és államfogház helyett elzárást szab ki; *b)* javító nevelést nem rendelhet el, hanem, ha ennek szükségét látja, az ügyet az illetékes járásbiróságához teszi át; *c)* csavargás miatt (Ktk. 62. §.) sem dorgálást, sem próbárabocsájtást nem alkalmazhat.

Mit mond ezzel szemben a tervezet? Ennek 67. §-a szerint a rendőri büntetőbíró a következő intézkedéseket teheti: *a)* elrendelheti a fiatakoru házi vagy iskolai megfenyítését (Bn. 16. §. 2. bek.), dorgálást (17. §. 1. p.) vagy elzárást (33. §. 2. bek.) állapíthat meg; *b)* csekélyebb sulyu kihágás esetén a tervezet 16. §. 2. pontja értelmében visszaadhatja a fiatakorut szülőjé-

nek, vagy bőjttel szigorított nappali elzárást rendelhet el; c) vagyonnal vagy keresettel bíró fiatalkorut 100 koronáig terjedhető s behajthatatlanság esetén más intézkedéssel helyettesíthető pénzbüntetésre ítélheti.

E §. szerint tehát a rendőri büntetőbíró próbára bocsájtást nem alkalmazhat, holott a Bn. szerint ezt megteheti. Ellenben bizonytalan ideig nappali őrizet alatt tarthatja a fiatalkorut, sőt pénzbüntetésre is ítélheti azt, holott a Bn. szerint ez intézkedések egyike sem illeti meg. Sőt, miután a Bn. határozottan kimondja, hogy fiatalkorú ellen pénzbüntetés sem fő-, sem mellékbüntetésként nem állapítható meg (17. §. 2. bek.): önként felmerül a kérdés, hogy minő okból törte át a tervezet ez elvi rendelkezést, és ha már áttörte: miért csak a rendőri büntetőbírónak adta meg a pénzbüntetés kiszabásának jogát. Oly kérdések, a melyekre alig lehetne kielégítő választ adni.

IV. Mindezekből kitűnik, hogy a tervezet a fiatalkorúak bírái által tehető intézkedések tekintetében teljesen felforgatja a Bn. alapvető rendelkezéseit. De kitűnik az is, hogy az e téren tervezett változtatások sem nem következetesek, sem nem felelnek meg a fiatalkorúak bűnügyeiben való bíraskodással szemben támasztható igényeknek.

A tervezet kiemelt rendelkezéseinek ismertetése már magában foglalja ezek bírálatát is. Részemről tehát ezuttal csak röviden jelzem saját álláspontomat a fiatalkorúak elsőfokú bírái, ezek hatásköre s az általuk tehető intézkedések tárgyában.

A fiatalkorúak bűnügyeinek ellátására véleményem szerint legalkalmasabb az egyes bíró, a ki azonban ugy elméleti képzettsége, mint élettapasztalata folytán hivatása magaslatán álljon. Mindazonáltal, tekintettel arra a körülményre, hogy a Bn. a fiatalok korhatárát a 18-ik évre emelte fel, kívánatosnak tartom, hogy a 15-ik évüket már betöltött fiatalkorúak legsúlyosabb bűnügyeiben és a sajtóügyekben a törvényszéknek e célra alakított büntető tanácsa ítélkezzék. Az esküdtbírószágot még sajtóügyekben is teljesen mellőzendőnek tartom, mert a bírás-

ködés e neme ellenkezik a fiatalkorúak érdekeivel és legkevesbbé sem alkalmas e téren a bíráskodás céljának megvalósítására. Egyszersmind kiküszöbölendőnek tartom az érdemben határozó bíróságok köréből a vádtanácsot is, a mely nincs arra berendezve, hogy büntetés számba menő intézkedéseket tegyen.

Ennélfogva a fiatalkorúak elsőfoku bíróságai a következők lennének :

1. A törvényszék ítélőbirái közül kijelölendő egyes bíró, a kinek hatáskörébe a fiatalkorúaknak azok a bűnügyei tartoznának, a melyeket a Bp. Élt. 15—17. §-ai az esküdtbíróság és törvényszék hatáskörébe utalnak, kivéve a törvényszék büntető tanácsának fenntartott súlyosabb eseteket;

2. a járásbíróság ítélőbirái közül a törvényszék székhelyén levő járásbírósághoz is kijelölendő egyes bíró, a kinek hatásköre a Bp. Élt. 18. §-a szerint a járásbíróság rendes hatásköréhez utalt vétségekre és kihágásokra, továbbá a tervezet 1. §-ának 2. és 3. pontjaiban kijelölt esetekre terjedne ki;

3. a fiatalkorúak törvényszéki tanácsa, melynek hatásköréhez az életük 15-ik évét betöltött fiatalkorúaknak azok a bűnügyei tartoznának, a melyeknek tárgya a törvény szerint halál- vagy fegyházbüntetéssel büntetendő büntett (Bn. 26. §. 4. bek.), továbbá azok a büntetendő cselekmények, a melyeket a fiatalkorú sajtó utján követett el (Bp. Élt. 15. §. II. és 16. §.);

4. a rendőri büntetőbíró, kinek hatásköréhez a Bp. Élt. 19. §-ában meghatározott kihágások tartoznának azok kivételével, a melyeket a tervezet 1. §-a a fiatalkorúak bírájának hatáskörébe utal.

E tervezet felvilágosításául csak a következőket jegyzem meg.

A fiatalkorúak törvényszéki bírájának hatásköréből kivenném azokat a vétségeket és kihágásokat, a melyeket a Bp. Élt. a járásbíróság hatáskörébe utal. Nincs észszerű oka annak, hogy a törvényszék székhelyén működő járásbíróság egyáltalában ne foglalkozzék a fiatalkorúak bűnügyeivel, ellenben a hatás-

körök összezavarása, a fiatalkorúak törvényszéki bírójának túlterhelése volna az, ha az esküdtbíróóság és a törvényszék rendes hatásköréhez utalt büntettek és vétségeken felül még a törvényszék székhelyén elkövetett járásbíróági vétségek és kihágások is az ő hatáskörébe utaltatnának.

Ebből önként következik, hogy a törvényszék székhelyén levő járásbíróáságnál is kellene egy ítélőbíró a fiatalkorúak bírójául kijelölni. E bíró hatásköréből azonban kivennem a szülő-, gyám-, gondnok- vagy felügyelőnek a Ktk. 64. és 66. §-aiban meghatározott kihágásait: mert e nagykorú személyek észszerűen nem vonható be a fiatalkorúakra nézve megállapított eljárás keretébe.

A fiatalkorúak törvényszéki tanácsának hatáskörébe utalt első eset összhangzásban van a Bn. 26. §-ával. E szerint tíz évig terjedhető fogház csak oly fiatalkorú ellenében állapítható meg, a ki 15-ik évét már betöltötte, s a kinek cselekményére a törvény halál- vagy fegyházbüntetést állapít meg. Ha ez az eset a törvényszék hatáskörébe utaltatik: úgy a törvényszéki egyes bíró hatáskörében a fiatalkorúaknak csak azok a cselekményei maradnak meg, a melyekre a törvény börtön-, fogház- vagy államfogház-, esetleg pénzbüntetést állapít meg, s a melyek büntetése a 15-ik évüket betöltött fiatalkorúakra nézve sem haladhatja meg az öt évi fogházat. E cselekmények feletti bíráskodást bátran rá lehet bízni a fiatalkorúak bírójára, miáltal elkerülhető lesz az a visszás és csak zavart okozó rendelkezés, mely szerint e bíró a törvényszékhez volna köteles áttenni azokat az eseteket, a melyekben megítélése szerint egy évet meghaladó fogház- vagy államfogházbüntetés volna kiszabandó. Az ilyen félszeg rendelkezést, ha lehetséges, ki kell hagyni a törvényből.

A nyomtatvány útján elkövetett büntetendő cselekményeknek a törvényszékhez való utalását kellően indokolja e cselekmények természete és az a körülmény, hogy az esküdtbíróóság a fiatalkorúak bíróságai közül teljesen kiküszöböltetnék.

A rendőri büntetőbiróság hatáskörének megbolygatására nincs komoly ok. A mint azt a Bn. 33. §-a megállapította: ez a gyakorlati szükségletnek teljesen megfelel. A rendőri büntetőbiróság eljárásáról szóló szabályzat is (Rbsz.) a Bn. rendelkezései alapján szabályozta a fiatalokkal szemben követendő eljárást.

Arra sincs komoly ok, hogy a hozandó véghatározatok és ezek feltételei tekintetében eltérjünk a Bn. alapvető rendelkezéseitől. A fiatalok bírósága is csak megelőző tárgyalás után s a bűnösség megállapítása vagy annak kimondása alapján tegye meg intézkedését, hogy a fiataloknak nincs meg a büntethetőséghez szükséges erkölcsi és értelmi fejlettsége. Véghatározata pedig, a próbárabocsájtás kivételével mindegyik esetben ítélet legyen, a mely ellen megfelelő perorvoslat használható.

Ez alapelvek szem előtt tartása mellett kell véleményem szerint a fiatalok bűnügyeiben követendő eljárást szabályozni. Megfelelően történt-e ez a tervezetben: ez külön megfontolás és bírálat tárgya.

A VÁLTÓJOG EGYSÉGESÍTÉSÉRE VONATKOZÓ HÁGAI NEMZETKÖZI EGYEZMÉNY.

Írta: Dr. FODOR ÁRMIN.

A «Jogállam»-nak 1911. évfolyamában (39. és 116. lap) ismertettem a váltójog egységesítése tárgyában Hágában 1910. évben tartott nemzetközi államértekezlet lefolyását és eredményeit. Ugyanott jeleztem, hogy az 1910. évi államértekezlet által készített tervezetre a kormányok részéről beérkező észrevételek tárgyalására, valamint a végleges szöveg elkészítésére új államértekezletet fognak összehívni, a mely előreláthatólag azzal fog végződni, hogy az államok tulnyomó része hozzájárul az egyezményhez és elfogadja az egységes váltótörvényt.

Ez a remény teljesedésbe ment. Az 1912. évben megtartott államértekezlet beváltotta a hozzá fűzött reményeket és